

183/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet

az átállási költségek meghatározásának és kezelésének részletes szabályairól

A Kormány a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény (a továbbiakban: VET) 4. §-ának *l*) pontjában és a 113. §-ának *a*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, a VET 3. § 1. pontjában meghatározott átállási költségek meghatározása és kezelése részletes szabályainak megállapítására a következőket rendeli el:

Általános rendelkezések

1. § A közüzemi nagykereskedő az e rendeletben foglaltak szerint meghatározott átállási költségek megtérítésére jogosult.

2. § Az e rendeletben használt kifejezéseknek a VET-ben, illetve az alábbiakban meghatározott jelentése van:

1. *Hosszú távú szerződés*: a VET 3. § 23. pontjában hivatkozott szerződés.

2. *Eladó*: az a szerződő fél, amelyik egy hosszú távú szerződés alapján a közüzemi nagykereskedőnek villamos energia teljesítőképességet bocsátott rendelkezésére.

3. *Közüzemi nagykereskedő*: a VET 43. §-ban hivatkozott engedélyes vagy az e rendelet hatálybalépését megelőzően a villamos energia termeléséről, szállításáról és szolgáltatásáról szóló 1994. évi XLVIII. törvény alapján kibocsátott szállítói engedély jogosultja.

4. *Közüzemi kereslet*: a közüzemi fogyasztók összes villamos energia szükséglete.

5. *Lekötött teljesítőképesség*: a hosszú távú szerződés alapján a közüzemi nagykereskedő rendelkezésére álló teljesítőképesség.

6. *Vhr.*: a VET végrehajtásáról szóló 180/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet.

3. § (1) A közüzemi nagykereskedő az e rendeletben megállapított szabályok szerint, a következő átállási költségek megtérítését igényelheti:

a) Az eladóval az e rendeletben megállapított szabályok szerint folytatott tárgyalásainak eredményeképpen a közüzemi nagykereskedő és az eladó között létrejött, írásba foglalt szerződésben megállapított pénzbeli térítés, amelyet a közüzemi nagykereskedő az eladónak a hosszú távú szerződésnek a lekötött teljesítőképesség szerződésmódosítással történő csökkentése ellenértékéért fizet.

b) A lekötött teljesítőképesség az e rendeletben megállapított szabályok szerint, a közüzemi nagykereskedő által nyilvános árverés útján történt eladásából eredő veszteség.

c) A szén felhasználásával a hőszolgáltatási kötelezettség mértékéig kapcsolatosan termelt villamos energia kötelező átvételéből eredő veszteség, feltéve, hogy azt a villamos energia hatósági árának kialakításakor nem vették figyelembe.

(2) Az (1) bekezdés *a*) pontjában foglaltak szerint fizetett ellenérték alapján megtéríthető átállási költség legfeljebb a vonatkozó hosszú távú szerződésben megállapított kapacitásdíj és a lekötött teljesítőképesség csökkenése szorzatának 50%-a lehet.

(3) A lekötött teljesítőképességnek az (1) bekezdés *b*) pontja szerinti nyilvános árverési eladásából keletkező, átállási költségre jogosító veszteség:

a) ha a nyilvános árverés a meghirdetett teljesítőképesség megfelelő hosszú távú szerződésben megállapított energiadíjával történt a lekötött teljesítőképességre vonatkozó, a megfelelő hosszú távú szerződésben megállapított kapacitásdíj és a nyilvános árverésen elért vagy számított kapacitásdíj különbsége,

b) ha a nyilvános árverés a meghirdetett teljesítőképesség megfelelő hosszú távú szerződésben megállapított energiadíjánál kisebb energiadíjjal történt a lekötött teljesítőképességre vonatkozó, a megfelelő hosszú távú szerződésben megállapított kapacitásdíj és a nyilvános árverésen elért vagy számított kapacitásdíj, valamint a megfelelő hosszú távú szerződésben megállapított energiadíj és a nyilvános árverésen meghirdetett vagy elért energiadíj különbsége, az utóbbi azonban nem haladhatja meg a hosszú távú szerződésben megállapított garantált átvétel eladott kapacitás arányos részének megfelelő összeget.

(4) Az újratárgyalás szabályait az 5-6. §-ok tartalmazzák.

4. § E rendelet alapján:

a) hosszú távú szerződésre tekintettel [3. § *a*)-*b*) pontok] a 2010. december 31. napjáig felmerült,

b) szén felhasználásával a hőszolgáltatási kötelezettség mértékéig kapcsolatosan termelt villamos energia kötelező átvételére tekintettel [3. § *c*) pont] 2003. december 31. napjáig felmerült átállási költségek megtérítése iránt lehet igényt érvényesíteni.

A hosszú távú szerződések újratárgyalása

5. § (1) A közüzemi nagykereskedő köteles évente felmérni a közüzemi kereslet következő évben várható mértékét. E felmérés során a közüzemi keresletet csökkentő tényezőként kell figyelembe venni:

a) a feljogosított fogyasztók várható keresletét,
b) az átviteli engedélyes hálózati veszteségét,
c) a hosszú távú szerződések által a villamosenergia-rendszer üzembiztonságának és egyensúlyának biztosításához szükséges tartalékoknak megfelelő teljesítőképességet (primer, szekunder, tercier tartalék, kiegyenlítő energia), ahol az a) és b) pont szerinti teljesítőképesség értékeket a rendszerirányító adatszolgáltatása alapján kell figyelembe venni.

(2) A közüzemi nagykereskedő köteles a közüzemi kereslet felmért csökkenése mértékéig a hosszú távú szerződések újratárgyalását, annak eredménytelensége esetén a lekötött teljesítőképesség 3. § b) pontja szerinti árverési eladását kezdeményezni. A szerződések újratárgyalását a rendszerszintű szolgáltatások biztosítására alkalmas szerződéseknél kell kezdeni. Az ezeket követően újratárgyalandó szerződéseket a Hivatal véleményét figyelembe véve kell meghatározni.

6. § (1) A közüzemi nagykereskedő köteles legkésőbb 2003. január 31. napjáig minden egyes eladónak írásbeli értesítést küldeni, melyben a vonatkozó hosszú távú szerződésnek az e rendelet szerinti újratárgyalását kezdeményezi és a felek közötti első tárgyalásra egy az értesítés megküldésétől számított 30 napon belüli időpontra, a közüzemi nagykereskedő székhelyére vagy egy más alkalmas, magyarországi helyre, az eladót meghívja. A közüzemi nagykereskedő az értesítés és az eladónak az értesítésre adott válaszában másolatát köteles a Hivatalnak megküldeni, és a Hivatal képviselőjét a felek közötti első tárgyalásra meghívni.

(2) A közüzemi nagykereskedő és az eladó az (1) bekezdés szerinti első tárgyalásáról jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyben rögzíteni kell a feleknek a hosszú távú szerződés újratárgyalására való készségére vagy az attól való elzárkózásra vonatkozó nyilatkozatait.

(3) A közüzemi nagykereskedő köteles a hosszú távú szerződések újratárgyalását megfelelő módon dokumentálni, és a tárgyalásokról készült jegyzőkönyveket, feljegyzéseket, jegyzeteket és okirattervezeteket megőrizni.

(4) A hosszú távú szerződés újratárgyalásának megkezdését és befejezését, valamint a tárgyalások eredményét a közüzemi nagykereskedő köteles a Hivatalnak haladéktalanul bejelenteni és a tárgyalások menetéről a Hivatalt időről időre tájékoztatni. Az újratárgyalás eredményeképpen a közüzemi nagykereskedő és az eladó között létrejött szerződést, annak létrejötte után a közüzemi nagykereskedő köteles a Hivatalnak 8 napon belül megküldeni.

(5) A közüzemi nagykereskedő köteles a mindenkori közüzemi villamos energia kereslet felmért csökkenésének megfelelő mennyiségű hosszú távú szerződésben lekötött kapacitás újratárgyalását évente kezdeményezni, hacsak az újratárgyalások eredményeképpen meg nem állapodtak a lekötött teljesítőképesség több éven keresztül tartó, a szerződésben megállapított ütemű csökkentésében, vagy a nyilvános árverések eredményeként azok rendelkezési joga több évre értékesítésre nem került.

(6) Amennyiben az eladó elzárkózik a vonatkozó hosszú távú szerződés újratárgyalásától vagy a tárgyalások 90 napon belül nem vezetnek eredményre, vagy a közüzemi nagykereskedő által lekötött teljesítőképesség csökkenés nem éri el a közüzemi fogyasztás nagyságának felmért csökkenését, a közüzemi nagykereskedő köteles a mindenkori közüzemi villamos energia kereslet csökkenésének megfelelő lekötött teljesítőképességet az e rendeletben megállapított szabályok szerint, nyilvános árverés útján értékesíteni.

(7) Az újratárgyalások az évenkénti összegzett átállási költség növekedését nem eredményezhetik.

A lekötött teljesítőképesség árverési értékesítése

7. § (1) A közüzemi nagykereskedő a lekötött teljesítőképességnek a közüzemi ellátási kötelezettség feletti részét nyilvános árverés útján értékesítheti. Az árverési értékesítés során a közüzemi nagykereskedő határozott idejű, legalább féléves időtartamra szóló, egy hosszú távú szerződésben foglalt, egy erőművi egységhez, vagy egy eladóhoz tartozó lekötött teljesítőképességet, vagy egy vagy több hosszú távú szerződésben foglalt, több eladóhoz tartozó lekötött teljesítőképességekből képzett teljesítőképességet ajánlhat fel. Az egy vagy több hosszú távú szerződésben foglalt, több termelő egységhez és/vagy eladóhoz tartozó lekötött teljesítőképességekből képzett teljesítőképesség értékét a Hivatal az átállási költségek megtérítésére vonatkozó igény felülvizsgálata során - a nyilvános árverés időpontját megelőzően - állapítja meg.

(2) Az esetben, ha a kapacitásmérleg alapján fél évnél rövidebb időtartamra értékesíthető közüzemi ellátási kötelezettség feletti teljesítőképesség többlet is jelentkezik, a közüzemi nagykereskedő jogosult ezen többletek értékesítésére is - a Hivatal előzetes egyetértésével - nyilvános árverést szervezni.

(3) A nyilvános árverés szabályait úgy kell megállapítani, hogy a nyilvános árverésen minden piaci szereplő egyenlő eséllyel vehessen részt.

(4) A közüzemi nagykereskedő a nyilvános árverés szabályait köteles a Hivatalnak jóváhagyásra bemutatni, mely jóváhagyás nélkül az árverést nem lehet érvényesen megtartani, és az ilyen árverési értékesítésre tekintettel nem lehet átállási költség megtérítése iránti igényt érvényesíteni.

Az átállási költségek megállapítása

8. § (1) A közüzemi nagykereskedőnek megtéríthető átállási költségeket a Hivatal előterjesztése alapján, a közüzemi nagykereskedő által e rendelet 11. § szerint benyújtott megtérítési igényre figyelemmel, a miniszter évről évre állapítja meg (VET 99. §).

(2) A Hivatal évente köteles becslést készíteni a következő évben várhatóan felmerülő átállási költségek mértékéről.

(3) A VET 123. § (2) pontjára tekintettel, amennyiben a közüzemi nagykereskedő nem a 7. § szerinti nyilvános árverésen vagy a VET 44. § szerint, a szervezett villamosenergia-piac keretei között, illetve más, bármely villamosenergia-kereskedő számára elérhető módon adja el a lekötött teljesítőképességet vagy az ahhoz tartozó villamos energiát, akkor átállási költségek megtérítését a 2003-2010 közötti időszakra egyáltalán nem igényelhet.

Az átállási díj megállapítása és kezelése

9. § A Hivatal a villamosenergia-ellátásban alkalmazott hatósági árak és áralkalmazási feltételek előkészítésekor - a 8. § (2) bekezdése alapján elkészített becslésre figyelemmel - tesz javaslatot az átállási díj mértékére.

10. § (1) A rendszerirányító köteles a rendszerirányítói díj részeként befolyt átállási díjakat egyéb pénzeszközektől elkülönítetten, külön bankszámlán kezelni [VET 98. § (1) bekezdés]. A rendszerirányító e számlájának terhére történő bármilyen kifizetéshez a Hivatal előzetes jóváhagyása szükséges (VET 99. §).

(2) A rendszerirányító az átállási díjat és annak hozamát a könyveiben kötelezettségként köteles kimutatni.

(3) Az átállási díj nem minősül a rendszerirányító bevételének, így utána felügyeleti díjat sem kell fizetni.

Az átállási költségek megtérítésére vonatkozó igények érvényesítése

11. § (1) A közüzemi nagykereskedő az egy naptári évben felmerült átállási költségek megtérítése iránti igényét a következő év január 31. napjáig a Hivatalhoz benyújtott kérelem útján érvényesítheti. Amennyiben a szerződések újratárgyalására vagy nyilvános árverés útján történt értékesítésére a tárgyévvel megelőzően került sor, a közüzemi nagykereskedő az ezen újratárgyalásokból vagy értékesítésekből eredő átállási költség igényét a tárgyévvel megelőző év november 30-ig is kérheti.

(2) A kérelemben meg kell jelölni az érvényesíteni kívánt igény jogcímét és mértékét, valamint a következő adatokat:

a) a nyilvános árverésen eladott lekötött teljesítőképesség mértékét, eladók és félórák szerinti bontásban,

b) a nyilvános árverésen eladott lekötött teljesítőképességnek a vonatkozó hosszú távú szerződésben meghatározott árait és a nyilvános árverésen elért eladási árat, eladók és félórák szerinti bontásban,

c) az igényelt átállási költség összegét eladók és félórák szerinti bontásban,

d) az igény alapjául szolgáló lekötött, újratárgyalat és igénybe vett lekötött teljesítőképességek mértékét, eladók és félórák szerinti bontásban.

(3) A közüzemi nagykereskedő előbbi adatszolgáltatásához a villamos energia eladója köteles a közüzemi nagykereskedő részére a rendszerirányító által hitelesített okiratot megküldeni, amely feltünteti, hogy a közüzemi nagykereskedő által - a VET 17-18. § szerint - igénybe nem vett teljesítőképességet milyen mértékben és áron értékesítette.

(4) A közüzemi nagykereskedő köteles a hosszú távú szerződések újratárgyalására vonatkozó, a 6. § (3) bekezdése szerint elkészített és megőrzött dokumentációt a Hivatal felhívására a Hivatalnak bemutatni.

12. § (1) A Hivatal a benyújtott megtérítési igényt haladéktalanul felülvizsgálja, és javaslatot készít az elismert átállási költségek mértékére. A Hivatal köteles a közüzemi nagykereskedővel közölni, hogy mely átállási költségelemeket milyen megfontolások alapján fogadott el, illetve utasított vissza.

(2) Hosszú távú szerződés 6. § szerinti újratárgyalására tekintettel - a 3. § a) pont szerinti jogcímen - a közüzemi nagykereskedő akkor jogosult átállási költségek megtérítésére, ha az újratárgyalás eredményeképpen összességében legalább a rendszerszintű szolgáltatások teljesítése érdekében lekötött teljesítőképesség felszabadult.

(3) Amennyiben a 7. § szerint megtartott nyilvános árverés során a felajánlott lekötött teljesítőképességre vonatkozó, a megfelelő hosszú távú szerződésben megállapított kapacitásdíj és a nyilvános árverésen elért kapacitásdíj közül a nyilvános árverésen elért kapacitásdíj a nagyobb, akkor e kettő különbségének 90%-át a közüzemi nagykereskedő egyéb átállási költségeivel szemben kell elszámolni.

13. § (1) A Hivatal javaslata alapján a miniszter a tárgyévet követő év március 30-áig megállapítja a közüzemi nagykereskedőnek megtéríthető átállási költségek összegét. A Hivatal javaslatára a miniszter - a közüzemi nagykereskedő tárgyévet megelőzően benyújtott jogos igénye alapján - a tárgyévre átállási költség előleget állapíthat meg és dönthet ennek tárgyévi kifizetéséről.

(2) A rendszerirányító a közüzemi nagykereskedőnek megtéríthető átállási költségek jóváhagyását követően haladéktalanul köteles a közüzemi nagykereskedőt megillető összegnek a beszedett átállási díjak terhére történő megfizetéséről gondoskodni, és a vonatkozó átutalási megbízást jóváhagyásra a Hivatalnak bemutatni.

(3) Amennyiben az átállási díjból befolyt, elkülönített számlán nyilvántartott összeg:

a) túllépi az adott évben a közüzemi nagykereskedőnek megtérítendő átállási költség összegét, a különbözetet a Hivatal a tárgyévet követő második évre vonatkozó átállási díj előkészítésénél csökkentő tételként köteles figyelembe venni,

b) nem éri el az adott évben a közüzemi nagykereskedőnek megtérítendő átállási költség összegét, a különbözetet a tárgyévet követő évben beszedett átállási díjból képződött összegből kell a közüzemi nagykereskedő számára a tárgyévet követő év június 30-áig átutalni, és a különbözetet a Hivatal a tárgyévet követő második évre vonatkozó átállási díj előkészítésénél növelő tételként köteles figyelembe venni.

Záró rendelkezések

14. § Ez a rendelet 2003. január 1. napján lép hatályba.